

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 540/2024
31.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Томислав Дикосавић, адвокат у ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Јелена Тешановић, адвокат у ..., ради утврђења ништавости и опозива поклона, вредност предмета спора 137.797.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 2Пж 5998/23 од 29.02.2024. године, у седници већа одржаној 31.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 2Пж 5998/23 од 29.02.2024. године исправљене решењем истог суда 2Пж 5998/23 од 05.04.2024. године **ОДБИЈА СЕ** као неоснована у делу којим је потврђена пресуда Привредног суда у Новом Саду 12П 158/2023 од 15.09.2023. године у другом ставу изреке.

Ревизија тужиоца **СЕ ДЕЛИМИЧНО УСВАЈА, УКИДАЈУ СЕ** пресуда Привредног апелационог суда 2Пж 5998/23 од 29.02.2024. године исправљена решењем истог суда 2Пж 5998/23 од 05.04.2024. године у делу којим је потврђена пресуда Привредног суда у Новом Саду 12П 158/2023 од 15.09.2023. године у првом, трећем, четвртном и петом ставу изреке и пресуда Привредног суда у Новом Саду 12П 158/2023 од 15.09.2023. године у првом, трећем, четвртном и петом ставу изреке, и у том делу се предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Привредни суду у Новом Саду је донео пресуду 12П 158/2023 дана 15.09.2023. године којом је у првом ставу изреке усвојио приговор пресуђене ствари у односу на део тужбе по евентуалном тужбеном захтеву; у другом ставу изреке одбио примарни тужбени захтев којим тужилац тражи да се утврди да је ништав и да не производи правно дејство поклон који је тужилац учинио туженом Уговором о преносу удела од 15.10.2015. године, овереном у Новом Саду од стране Јавног бележника Синише Сора

под посл. бр. УОП 2720-2015 дана 21.10.2015. године, којим је тужилац пренео без накнаде туженом свој целокупан удео од 50% у привредном друштву АУТО ЦЕНТАР INTERSREM EXPORT-IMPORT ДОО Ветерник, те да се утврди да је тужилац на основу ове пресуде поново власник-члан са 50% удела у наведеном привредном друштву, што би тужени био дужан признати и трпети да се на основу ове пресуде у одговарајућој евиденцији Агенције за привредне регистре изврши измена података о члановима и њиховим уделима у наведеном привредном друштву, тако што ће се као члан са уделом од 50% поново уписати овде тужилац и тужени као члан са уделом од 50% у наведеном привредном друштву; у трећем ставу изреке одбацио тужбу у делу евентуалног захтева којим тужилац тражи опозив поклона који је тужилац учинио туженом Уговором о преносу удела од 15.10.2015. године, овереном у Новом Саду од стране Јавног бележника Синише Сора под посл. бр. УОП 2720-2015 дана 21.10.2015. године, којим је тужилац пренео без накнаде туженом свој целокупан удео од 50% у привредном друштву АУТО ЦЕНТАР INTERSREM EXPORT-IMPORT ДОО Ветерник, те да се утврди да је тужилац на основу ове пресуде поново власник-члан са 50% удела у наведеном привредном друштву, што би тужени био дужан признати и трпети да се на основу ове пресуде у одговарајућој евиденцији Агенције за привредне регистре изврши измена података о члановима и њиховим уделима у наведеном привредном друштву, тако што ће се као члан са уделом од 50% поново уписати овде тужилац и тужени као члан са уделом од 50% у наведеном привредном друштву; у четвртом ставу изреке обавезао тужиоца да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 347.250,00 динара и у петом ставу изреке одбио захтев туженог за накнаду трошкова преко досуђеног износа.

Против наведе правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио дозвољену и благовремену ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011...10/2023. – др. закон) и закључио да је ревизија основана у делу у којем је одлучено о приговору пресуђене ствари и одбачена тужба у делу евентуалног тужбеног захтева, јер је у том делу одлука заснована на битној повреди одредаба парничног поступка.

У делу којим се побија правноснажна пресуда донета у другом степену о примарном тужбеном захтеву, ревизија није основана.

У делу у којем је одлучено о примарном тужбеном захтеву пресуда је донета без битних повреда одредаба парничног поступка како се у ревизији истиче.

Не стоје наводи ревизије да другостепени суд није испитивао првостепену пресуду у границама разлога наведених у жалби, ни по службеној дужности, на повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. и 7. ЗПП. И ревизијски суд је оценио да нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

У наведеном делу пресуда је донета на основу чињеничног стања утврђеног од стране првостепеног суда, према коме је тужилац имао намеру да располаже имовином за живота, ради чега је тражио стручну помоћ адвоката како би уз најмање трошкова

поделио ту имовину међу својом децом. Сачињен је, од стране адвоката, допис упућен привредном друштву ДОО АУТО ЦЕНТАР INTERSREM EXPORT-IMPORT Ветерник, директору АА и заступнику ББ, под насловом „Предлог радњи у циљу спровођења уговора о расподели имовине“ у коме је наведено да у циљу спровођења договора око расподеле имовине који је постигнут, адвокат предлаже да се истовремено закључе набројани уговори. Дана 01.09.2015. године су тужилац и тужени сачинили уговор о оснивању ДОО АЦИС НС Нови Сад, са седиштем на адреси ..., чији су они чланови са уделом од по 50%. Даље, тужилац и тужени су закључили уговор о преносу удела у друштву ДОО АУТО ЦЕНТАР INTERSREM EXPORT-IMPORT Ветерник, којим тужилац преноси туженом без накнаде целокупан удео у друштву. Уговор је потписан од уговорних страна и оверен 21.10.2015. године пред јавним бележником Синошом Сором 21.10.2015. године под број УОП 2720.2015. Дана 28.10.2015. године је у регистру АПР брисан АА као члан тог друштва, а уписан ББ са уделом од 100%. У привредном друштву ДОО АЦИС НС Нови Сад уписане су промене чланова, те је уписана ВВ као члан друштва са 100% удела, 14.12.2015. године, а затим је брисано друштво из регистра 13.06.2016. године. Са ДОО АЦИС НС Нови Сад је пренето право својине у корист ВВ на ближе одређеним непокретностима – пословном простору. Између тужиоца и туженог дошло је до нарушених односа и погоршања односа као оца и сина, у току 2018. године. Тужени је и током периода када су били нарушени односи са тужиоцем, тужиоцу и мајци туженог уплаћивао месечне износе од по 100.000,00 динара. По тужби истог тужиоца донета је правноснажна пресуда Привредног суда у Новом Саду П 1120/2019 дана 31.10.2019. године којом је одбијен тужбени захтев тужиоца да се опозове Уговор о поклону као основа закљученог Уговора о преносу удела од 15.10.2015. године, солемнизованог у Новом Саду под ОУП 2722-2015 дана 21.10.2015. године.

Оценом исказа туженог и сведока ВВ, утврђење је првостепеног суда да је тужилац добровољно преписао туженом 50% удела у друштву Intersrem export-import Ветерник, а да је локал који је некада био власништво тог друштва, тужилац пренео на ВВ, сестру туженог. Тужилац је желео да туженом пренесе свој удео у друштву, а да сестра туженог добије локал у улици На основу тако утврђеног чињеничног стања је првостепени суд нашао да примарни тужбени захтев није основан.

На основу утврђења да је међу парничним странкама постојала воља да закључе уговор о преносу удела тужиоца у привредном друштву ДОО Ауто центар Intersrem Export-Import туженом без накнаде, посебно воље тужиоца да бестеретно пренесе удео туженом, првостепени суд је закључио да предметни уговор није симулован, нити је ништав, није противан принудним прописима, добрим обичајима или јавном поретку у смислу члана 103. Закона о облигационим односима, и има допуштен основ.

Другостепени суд је прихватио за правилну одлуку првостепеног суда о примарном тужбеном захтеву, засновану на примени одредаба члана 51, 66. и 103. Закона о облигационим односима и члану 160. и 175. Закона о привредним друштвима. Посебно, образлаже да уговор није привидан у смислу члана 66. Закона о облигационим односима, те да је воља уговорних страна била приликом закључења да тужилац пренесе удео туженом, посебно да јасно произлази да је постојала воља тужиоца да бестеретно пренесе удео туженом.

Ревидент побија правилност правноснажне одлуке о примарном тужбеном захтеву из разлога погрешене примене материјалног права, тако што тврди да тужени није испунио ставке предвиђене у предлогу радњи у циљу спровођења договора о расподели имовине од 11.05.2015. године, док је тужилац испунио највреднију обавезу, а то је пренос удела у привредном друштву на туженог. Тиме опредељујући мотив и побуда за пренос удела у привредном друштву од стране тужиоца туженом, а то је расподела имовине по наведеним ставкама садржаним у предлогу радњи, нису остварени, што побијани уговор о поклону удела чини ништавим. Како мотив чини основ уговора о поклону, а конкретан мотив није даривање имовине, већ намера да се регулишу имовински односи између парничних странака и целе породице и изврши својеврсна расподела имовине за живота у породици, учињени поклон је истовремено привидан, ништав и без дејства. Осим тога, сматра и да је чињенично стање погрешно утврђено, што није дозвољени ревизијски разлог по одредби члана 407. ЗПП. Исто се односи и на побијање правилности оцене изведеног доказа од стране првостепеног суда, писмена у списима предмета на страни 15. и исказа сведока ГГ.

Наводи ревизије нису основани. Првостепени суд је правилно расправио на основу утврђених чињеница да је тужилац имао вољу да туженом поклони, пренесе без накнаде удео у друштву. Мотив таквог поклона јесте деоба имовине за живота, али то не мења на ствари, односно природи правног посла. И даље стоји закључак да је тужилац добровољно и свесно поклонио, пренео без накнаде туженом удео у друштву. У том правцу је и исказ сведока ВВ, сестре туженог, на чијој садржини је првостепени суд, између осталог, извео закључак о вољи да туженом бестеретно поклони удео у друштву, а сведокињи локал у Мотиви за даривање туженом нису неостварени, како то тужилац тврди у ревизији. Из утврђених чињеница произлази да је тужени предузео правне послове на основу којих је сестра стекла пословни простор у улици Противно тврдњи туженог, првостепени суд је утврдио, између осталог и из исказа тужиоца, да је све што је било предмет договора реализовано на крају.

Врховни суд прихвата оцену нижестепених судова да нема основа за утврђење да је ништав и да не производи правно дејство уговор о поклону који је тужилац учинио туженом Уговором о преносу удела од 15.10.2015. године, овереним под ОУП 2720-2015 дана 21.10.2015. године. Тужилац је несумњиво имао вољу да учини поклон туженом, и овај правни посао није прикривао какав теретни правни посао. Мотив поклона јесте расподела имовине тужиоца, што и јесте у природи поклона, којим предмет поклона вољом поклонодавца добродично, бестеретно прелази из имовине поклонодавца у имовину поклонопримца. На пуноважност конкретног уговора о поклону нема утицаја садржина предлога који је претходио закључења уговора, према којој је тужени требало да за случај своје смрти пре свог оца, овде тужиоца, тужиоцу завешта исти предмет поклона, за шта тужилац у ревизији истиче да није учињено, зато што такав услов нема значај каузе уговора о поклону у конкретном случају, јер није разлог обавезивања поклонодавца.

Према изнетом, предметни уговор је ваљан, није привидан у смислу одредбе члана 66. ЗОО, има допуштен основ, у смислу одредбе члана 51. ЗОО, мотив, односно побуда даривања није отпала, тако да нема разлога за ништавост.

Из тих разлога је одбијена ревизија тужиоца којим побија правноснажну одлуку донету у другом степену, о примарном тужбеном захтеву, применом одредбе члана 414. ЗПП.

Са друге стране, основана је ревизија у делу којим се побија одлука о приговору пресуђене ствари пресудом Привредног суда у Новом Саду П 1120/2019 од 31.10.2019. године, о тужбеном захтеву за опозив поклона који тужилац истиче у овој парници. Погрешан је закључак да се ради о пресуђеној ствари, када је тужбени захтев за опозив поклона заснован на новим чињеницама, насталим након закључења главне расправе у претходној парници, па и ако се ради о погоршању већ раније нарушених односа. Нема утемељења схватање другостепеног суда да се тужба заснива на чињеницама које нису до закључења главне расправе у поменутој парници доказане, већ се према садржини тужбе тужбени захтев за опозив поклона заснива и на наводима о вербалним увредама тужиоцу од 23.11.2021. године и на околности да тужени и надаље не комуницира и не жели да види тужиоца, односно да су породични односи парничних странака и до подношења ове тужбе поремећени, што свакако може представљати нов квалитет и тежину односа које треба преиспитати са аспекта разлога за опозив поклона. Због погрешног закључка да се ради о пресуђеној ствари, изостало је расправљање и мериторно одлучивање о евентуалном тужбеном захтеву.

Из тих разлога усвојена је ревизија и укинуте су првостепена и другостепена пресуда у делу одлуке о одбацивању тужбе у делу евентуалног тужбеног захтева, за опозив поклона и последично у делу одлуке о трошковима поступка, и предмет је у том делу враћен првостепеном суду на поновно суђење, по одредби члана 415. ЗПП.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић